

EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN VERKOSTO

**YHDESSÄ OLEMME
ENEMMÄN**

**järjestöjen yhteistoiminta
vuonna 2013**

Ehkäisevän päihdetyön verkosto: järjestöjen yhteistoiminta vuonna 2013

Puheenjohtajan terveiset	3
Ehkäisevän päihdetyön verkosto	4
Voimaa ja uusia ideoita	4
Perusta valmiiksi	4
Päihteidenkäytön ehkäisy ja vähentäminen	5
Valistus ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen	5
Työ alkoholilain uudistamiseksi	5
Eurooppalainen yhteistyö	8
Monipuolisempaa huume keskustelua	8
Työ näkyväksi viestinnällä	8
Järjestöjen yhteistyötä	9
Vuoden 2013 kronologia	12
Järjestöissä on ideaa	14
Verkoston jäsenet	15
Kohtaamisia arjessa	18

Toimitus: Anniina Hellman ja Paula Mannonen
Ulkoasu: Anna Mattsson / Suomi Design Oy

Puheenjohtajan terveiset

Vuonna 2010 julkisuudessa keskusteltiin paljon alkoholimainonnasta ja siihen kaavailuista rajoituksista. Aihe oli ajankohtainen, sillä 106 kansanedustajaa oli allekirjoittanut mainonnan rajoituksia tukevan lakialoitteen ja siitä oli käyty eduskunnassa lähetekeskustelu. Kirjoitin tuolloin blogissani näin:

”Sosiaali- ja terveysalan järjestöt ovat olleet prosessissa aktiivisia ja pitäneet yllä keskustelua erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin näkökulmasta. Keskustelusta ja lobbauksesta on kuitenkin puuttunut loppuun asti viety yhteistyö. Järjestöjen välille tarvitaan koordinaatiota, jotta kantamme tulee kuulluksi ja saamme vaikutettua lain muutokseen.

Yksin tai pienissä ryhmissä toimimisen aika on ohi, kentän hajanaisuus ei auta ketään. Yhteistyöllä voimme vain voittaa. Palkintoina ovat vahvempi vaikuttaminen ja paremmat terveyden edistämisen edellytykset.”

Kirjoituksesta on kulunut vuosia, mutta alkoholimainonnasta puhutaan edelleen. Kaipaamani järjestöjen yhteistyö on puolestaan edennyt hienosti ja tuonut vaikuttamistyöhön lisää voimaa.

Ehkäisevän päihdetyön verkosto perustettiin vuonna 2012 järjestöjen yhteistyörakenteeksi. Tämä vuoden 2013 vuosikirja on verkoston ensimmäinen, ja tarkoitettu antamaan kuvaa yhteistyön tuloksista. Uskon, että voimavarojen yhdistäminen avaa meille jatkossakin monia mahdollisuuksia.

Etenkin alkoholiin liittyvässä keskustelussa puhutaan usein holhouksesta tai moralisoinnista. Yksi verkoston suurista haasteista on viedä keskustelua oikeille raiteille. Strategiamme mukaan tavoittelemme yhteiskuntaa, jossa on enemmän hyvinvointia ja vähemmän päihteitä. Tämä ajatus mielessä on hyvä jatkaa myös tulevaisuuteen.

Verkoston puheenjohtajana on ollut ilo toimia. Lämmin kiitos siitä kaikille jäsenjärjestöille ja yhteistyökumppaneille. Olen nyt entistä vakuuttuneempi siitä, että yhdessä olemme enemmän.

Kristiina Hannula

Ehkäisevän päihdetyön verkoston puheenjohtaja

Ehkäisevän päihdetyön verkosto

Voimaa ja uusia ideoita

Päihteidenkäytön aiheuttamat inhimilliset, sosiaaliset ja taloudelliset haitat ovat sidoksissa siihen, millainen asema ja merkitys päihteillä on kansalaisten jokapäiväisessä elämässä ja ympäristössä. Haittojen vähentäminen vaatii päihteettömien valintojen tekemistä mahdollisimman helpoiksi. Siihen tarvittavat lainsäädännön, toimintatapojen ja asenteiden muutokset saadaan aikaan vain aktiivisella toiminnalla.

Kun yksittäiset äänet hukkuvat helposti yleiseen hälinään, järjestöt ryhtyivät vuonna 2012 kokoamaan voimiaan perustamalla Ehkäisevän päihdetyön verkoston. Verkosto toimii valtakunnallisesti ja alueellisesti molemmilla kotimaisilla kielillä. Mukana olevat järjestöt ovat valtuuttaneet Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry:n koordinoimaan toimintaa. Varat työhön saadaan Raha-automaattiyhdistykseltä.

Yhteistyö tuo toimintaan voimaa ja vaikuttavuutta. Yhdessä saadaan myös aikaan parempia ideoita ja toimintamalleja. Linkittämällä eri toimijoita päätöksentekijöistä kansalaisiin rakennetaan samalla yhteisöllistä ehkäisevän päihdetyön kulttuuria.

Vuonna 2013 verkostoon kuului 35 järjestöä. Toimintavuoden aikana siihen liittyivät Munuais- ja maksaliitto, Kriminaalihuollon tukisäätiö sekä Pohjois-Karjalan kansanterveystyön keskus.

Perusta valmiiksi

EPT-verkoston toinen vuosi oli rakenteiden vahvistamisen ja toiminnan laajentamisen aikaa. Ohje- nuorana toimi yhdessä laadittu strategia vuosille 2012-2015. Sen tavoitteita ovat:

- vaikuttaminen yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja päihteitä koskeviin asenteisiin
- lisäarvon tuottaminen jakamalla asiantuntijuutta ja lisäämällä toiminnan tavoitteellisuutta
- ehkäisevän päihdetyön vahvistaminen kehittämällä toiminnan laatua ja parantamalla sen arvostusta

Tärkeimmät arvot yhteistyössä ovat avoin vuorovaikutus, sitoutuneisuus ja innostavuus. Toimintaa leimaa hyvä tekemisen meininki, jossa on mukana uskallusta ja rohkeutta.

Laajan foorumin ohella verkosto toimii neljässä työryhmässä.

Arviointiryhmä luo rentoa ja laatua parantavaa arviointikulttuuria sekä vahvistaa menetelmäosaamista. Toiminta edistää järjestöjen arviointiyhteistyötä ja vertaisarviointia.

Huumetyöryhmä kokoaa verkoston huumetyötä tekevät järjestöt yhteen. Ryhmän tehtäviin kuuluvat huumeepoliittinen vaikuttamistyö, tukimateriaalien tuotanto, koulutus ja toiminta jäsenistön keskusteluforumina. Vuonna 2013 osallistuttiin myös Maailma kylässä -tapahtumaan teemalla ”Saako kannabiksesta puhua?”.

Koulutusryhmän suurin urakka on ammattilaisille suunnatun Päihdepäivät -tapahtuman suunnittelu ja koordinointi. Aiemmin tilaisuuden järjesti SOSTE ry Päihde- ja mielenterveyspäivien nimellä. Vuonna 2014 järjestettiin ensimmäiset uudenlaiset Päihdepäivät, joille koulutustyöryhmä suunnitteli tuoreen konseptin.

Viestintäryhmän tehtävänä on kehittää verkoston jäsenten keskinäistä viestintää ja pohtia miten yhteistyötä voidaan helpottaa käyttämällä erilaisia viestintäkanavia ja tapoja. Ryhmässä laadittiin vuonna 2013 toimintakäytännöt verkoston yhteiselle vaikuttamisviestinnälle ja nopeaa reagointia vaativiin tilanteisiin. Lisäksi julkaistiin kymmenen kertaa ilmestynyt sähköinen uutiskirje ja järjestettiin viestintäkoulutusta.

EPT-verkostoa työllistivät toimintavuoden aikana erityisesti järjestöjen kantojen kokoaminen ja saaminen mukaan niin alkoholilain kuin raittiustyölain uudistamiseen. Järjestöt seurasivat myös hallitusohjelman toteutumista. Järjestöjen yhteistyötä huumausaineiden aiheuttamien haittojen vähentämiseksi kehitettiin omana projektina. Lisäksi EPT-verkosto toimi vastapainona elinkeinoelämän pyrkimyksille esimerkiksi alkoholimainonnan sääntelyyn liittyvissä kysymyksissä. Aktiivinen toimijaverkosto kokoontui vuoden aikana 21 kertaa

Ehkäisevän päihdetyön verkoston visio on yhteiskunta, jossa on enemmän hyvinvointia ja vähemmän päihteitä.

isona foorumina tai työryhmissä ja kävi vilkasta vuoropuhelua myös verkossa.

Päihteidenkäytön ehkäisy ja vähentäminen

Valistus ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Ehkäisevän päihdetyön verkoston visio on yhteiskunta, jossa on enemmän hyvinvointia ja vähemmän päihteitä. Haitattomampaa päihdekulttuuria rakennetaan yhdistämällä ehkäisevää ja korjaavaa päihdetyötä, asenteiden ja kulttuurin muutokseen tähtäävää valistusta, kansalaisten kohtaamista sekä järkevää sääntelyä.

Vaikka päihteiden käyttöä voidaan ajatella yksilön valintana, se ei tapahdu irrallaan muista ihmisistä tai yhteiskunnasta. Lähipiirin ja ympäröivän kulttuurin suhtautuminen muokkaavat käsitystämme siitä, kuinka paljon alkoholia on tapana tai hyväksyttävää juoda. Käytön reunaehdot taas luodaan hintaa ja saatavuutta säätelevillä päätöksillä.

Julkisesta keskustelusta saa joskus kuvan, että suomalainen alkoholipolitiikka on sarja jatkuvasti kiristyviä rajoituksia. Tosiasiassa kehitys on kulkenut vuosikymmeniä toiseen suuntaan, mikä näkyy myös haittojen lisääntymisenä.

Hinnankorotukset sekä saatavuuden rajoitukset ovat tutkitusti nopeita keinoja alkoholihaittojen vähentämiseen. Kulttuuri muuttuu hitaammin ja siksi päihteisiin liittyvän valistuksen ja viestinnän vaikutusta on hankalampi yksilöidä. Niitä kuitenkin tarvitaan, sillä sääntely ei toimi ilman kansalaisten

hyväksyntää. Myös päättäjät ovat oman kulttuurinsa kasvatteja, joiden toiminta ja valmius muutokseen ovat sidoksissa vallitsevaan ilmapiiriin.

Ehkäisevän päihdetyön verkoston strategia nostaa päihdepoliittisen vaikuttamistyön keskeiseksi tehtäväkseen. Päättäjiin vaikuttamalla järjestöjen näkemykset pyritään saamaan mukaan lainsäädäntöön ja kaikkeen päätöksentekoon. Vähintään yhtä tärkeää on vaikuttamistyö kansalaisten suuntaan. Tavoitteina ovat osallisuuden lisääminen ja asenneilmapiirin muuttaminen vähemmän päihteitä sallivaksi.

Työ alkoholilain uudistamiseksi

Ehkäisevän päihdetyön verkoston toiminnan alkutaival osui vaikuttamistyön näkökulmasta historialliseen ajankohtaan, sillä Suomessa oli valmisteltavana alkoholilain kokonaisuudistus. Verkostossa tuotettiin järjestöjen yhteiset kansanterveydellisistä lähtökohdista nousevat tavoitteet lakiuudistukselle. Sosiaali- ja terveysministeriölle toimitetun tavoitepaperin allekirjoitti 21 järjestöä. Keskeinen tavoite oli vahvistaa toimia, jotka tähtäävät alkoholin kokonaiskulutuksen alentamiseen sekä lasten ja nuorten suojelemiseen alkoholihaitoilta.

Verkosto ehdotti ruokakaupassa myytävien juomien alkoholipitoisuuden ylärajan laskemista 4,7 prosentista 3,5 prosenttiin. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen arvion mukaan tällainen muutos laskisi alkoholin kulutusta yhdeksän prosenttia ja vähentäisi näin 350 alkoholikuolemaa vuodessa.

Kunnille järjestöt toivoivat mahdollisuutta rajoittaa alkoholin nauttimista yleisillä paikoilla, erityisesti lasten ja nuorten oleskelupaikoissa. Lisäksi ravintoloiden jatkoajoja esitettiin lyhen-

nettäväksi tunnilla. Norjalaisen tutkimuksen perusteella toimenpiteen arvioidaan vähentävän kaupunkikeskustoissa tapahtuvia pahoinpitelyjä lähes viidenneksellä.

Alkoholiverotuksen tason järjestöt halusivat nostaa asteittain takaisin vuoden 2003 tasolle. Veron tuotosta määräosa tulisi ohjata päihdehaittojen ehkäisyyn ja hoitoon. Muita ehdotuksia olivat alkoholin myynnin salliminen sunnuntaisin vasta puolenpäivän jälkeen sekä ikärajakontrollin tiukentaminen. Ruokakaupassa myytävät oluet, siiderit ja muut alkoholijuomat ehdotettiin sijoitettavaksi rajatulle alueelle peliautomaattien tapaan.

Järjestöjen alkoholipoliittiset näkemykset esiteltiin medialle 15.1.2013 Helsingin Lasipalatsissa järjestetyssä tiedotustilaisuudessa. Samanaikaisesti julkaistiin tiedote ”Järjestöt tiukentaisivat alkoholi-

lakia kokonaiskulutuksen vähentämiseksi”. Paikalle saatiin maan keskeisimmät tiedotusvälineet ja näkyvyys mediassa oli erinomainen. Päättäjiin vaikutettiin tapaamisten ja muiden viestintätoimien kautta.

Ehkäisevän päihdetyön verkosto antoi pyydettyinä sosiaali- ja terveysministeriölle lausunnon ministeriön tuottamasta alkoholilain uudistamistarpeisiin liittyvästä arviomuistiosta. Esitetyt näkemykset perustuivat järjestöjen aiemmin tuottamaan tavoitepaperiin. Uutena tavoitteena lausuntoon nostettiin rattijuopumuksen promillerajan laskeminen 0,2:een.

Järjestöjen pettymykseksi pääministeri Alexander Stubbin hallitus päätti kesän 2014 hallitusneuvotteluissa siirtää alkoholilain uudistuksen seuraavan hallituksen työstä. EPT-verkosto on jatkanut aktiivista vaikuttamistyötä.

Tavoitteena alkoholin mielikuvamainonnan kieltö

Vaikka alkoholin mainonta alaikäisille on ollut pitkään kiellettyä, tutkimukset osoittavat jopa pienten lasten havaitsevan ja muistavan mainoksia. WHO:n eettisten periaatteiden mukaan nuorilla on oikeus kasvaa ilman alkoholin myynnin ja käytön edistämiseen pyrkiviä vaikutteita. Tutkimusten mukaan mainonta alentaa alkoholinkäytön aloittamisikää ja kasvattaa kulutusmääriä. Juomisen aloittaminen nuorena voi ennakoida myös aikuisiän päihdeongelmia.

Järjestöt ovat ajaneet aktiivisesti rajoituksia alkoholimainontaan yhteisellä vaikuttamistyöllä. EPT-verkoston tavoite on alusta lähtien ollut alkoholin mielikuvamainonnan kieltö lasten ja nuorten suojelemiseksi. Järjestöt

julkaisivat yhdessä muun muassa pääministeri Jyrki Kataiselle osoitetun avoimen kirjeen sivun ilmoituksena Ilta-Sanomissa 16.1.2013. Otsikkona oli ”Vaadimme hallitusta täyttämään lupauksensa. Alkoholin mielikuvamainonta on kiellettävä”.

Eduskunta päätti joulukuussa 2013 uusista rajoituksista muun muassa kieltämällä alkoholin ulkomainonnan 1.1.2015 alkaen ja sekä kiristämällä sosiaalisen median käyttöä alkoholimainonnassa. Järjestöt pitivät päätöksiä oikeasuuntaisina, mutta riittämättöminä, joten työ mielikuvamainonnan lopettamiseksi jatkuu.

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelma sisälsi tavoitteen Raittiustyölain uudistamisesta kunnissa tehtävän päihdetyön kehittämiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 18.1.2013 raittiustyölain uudistusta valmistelevalle työryhmälle. Järjestöt pitivät lain uusimista tarpeellisena, sillä nykyinen ehkäisevä päihdetyö on perinteistä raittiustyötä laajempaa ja monipuolisempaa. Verkosto muistutti, että kunnissa tehtävään ehkäisevään päihdetyöhön tulee varata myös riittävästi resursseja. Pääministeri Alexander Stubbin hallitusohjelmassa on tavoitteena saada uusi laki ehkäisevästä päihdetyöstä voimaan vuonna 2015.

Vaikuttamistyö: keskeiset toimet vuonna 2013

- aktiivinen vuoropuhelu virkamiesten ja päättäjien kanssa järjestöjen näkemysten viemiseksi osaksi lakivalmistelua ja päätöksentekoa
- lausunnot alkoholilain kokonaisuudistuksesta, alkoholimainonnasta ja lukioiden terveystiedon opetuksesta
- tiedotustilaisuus järjestöjen alkoholipoliittisten näkemysten avaamiseksi
- neljä kannanottoa, joissa käsiteltiin alkoholiteeman lisäksi kannabista ja päihde- ja mielenterveystyön leikkauksia.
- aktiivinen osallistuminen julkiseen keskusteluun median välityksellä
- kesätempaus, jossa kansanedustajille toimitettiin kylmäkassissa kesälukemistoa järjestöjen päihdepoliittisten tavoitteiden edistämiseksi.

Huumetyö: keskeiset toimet vuonna 2013

- huumejärjestöjen yhteistyön aktivointi. Huumetyöryhmässä toimi 10 järjestöä.
- valtiovallan ja viranomaisten huumeisiin liittyvien toimien aktiivinen ja arvioiva seuranta
- EPT-verkoston ja EHYT ry:n vuonna 2012 tuottama Kannabisakatemia -koulutus innosti ja antoi esimerkin monille eri toimijoiden järjestämille, sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille suunnatuille koulutustapahtumille. Verkosto tuotti koulutuksiin 13 kannabikseen liittyvää asiantuntija-alustusta.
- Päihde- ja mielenterveyspäivien koulutussessio, joka keräsi noin 400 osanottajaa
- oma ständi Maailma kylässä -tapahtumassa Helsingissä 25.-26.5.2013
- suomalaisten järjestöjen toimintakertomus European Monitoring for Drugs and Drug Addictionin (EMCDDA) vuosikirjaan
- toiminta asiantuntijana mediassa (noin 30 haastattelua)

EPT-verkoston tavoite on alusta lähtien ollut alkoholin mielikuvamainonnan kieltö lasten ja nuorten suojelemiseksi.

Eurooppalainen yhteistyö

Kansainvälisillä areenoilla EPT-verkoston kumppaneita ovat olleet NordAN (Nordic Alcohol and Drug Police -network) sekä Eurocare (European Alcohol Policy Alliance).

NordAN (www.nordan.org) on 90 päihdejärjestön yhteistyöverkosto Pohjoismaissa ja Baltiassa. NordANin tavoitteena on tutkia tapoja parantaa järjestöjen yhteistyötä ja jakaa olemassa olevia materiaaleja. Kristiina Hannula EHYT ry:stä toimi järjestön hallituksessa Suomen edustajana (2013-). Ehkäisevän päihdetyön verkosto osallistui runsaalla edustuksella NordAN konferenssiin Tallinnassa 12.-13.10.2013. Tilaisuuden aiheena oli ”National Policy With Local Implementation”.

Päihdepoliittisessa vaikuttamistyössä EPT-verkosto on tehnyt yhteistyötä Eurocaren (www.eurocare.org) kanssa. Siihen kuuluu 50 kansalaisjärjestöä 24 Euroopan maasta. Tiedonvaihdon lisäksi agendalla on ollut muun muassa työ uuden Alkoholistrategian saamiseksi EU:lle.

Monipuolisempaa huume keskustelua

EPT-verkosto tukee Suomen virallisia huume politiittisia linjauksia, jotka yhdistävät tiukan lainsäädännön ja suhteellisen liberaalin haittoja vähentävän politiikan. Eettisesti pidetään tärkeänä, että huumekeuhkailusta ei seuraa yksittäiselle ihmiselle kohtuuttomia tai loppuelämää haittaavia seurauksia. Viranomaisten toivotaan painottavan enemmän päihdekasvatusta, elämänhallintaa ja mahdollisen käytön lopettamista kuin rankaisemista.

Keskustelu huumeista on usein mustavalkoista ja tieto eri aineista ja niiden vaikutuksista puutteellista, aina tiedotusvälineitä myöten. Tutkimukseen perustuvan tiedon levittäminen ja asiallisen keskustelun edistäminen nähdään siksi tärkeänä. Myös ehkäisevän päihdetyön toimijat tarvitsevat ajantasaista tietoa, sillä markkinoille tulee koko ajan uusia huumeita.

Verkosto otti toimintavuonna kantaa kannabikseen, jonka käyttö on yleistynyt ja arkipäiväistynyt nuorten keskuudessa. Järjestöjen mukaan kannabiksen käyttökulttuurin muutoksesta ja kannabiksen haittoista tulisi tuottaa monipuolisempaa tietoa ja keskustelua. Vuonna 2013 verkoston huumeiden keskeinen sisältöteema oli cannabis.

Järjestöjen mukaan kannabiksen käyttökulttuurin muutoksesta ja kannabiksen haittoista tulisi tuottaa monipuolisempaa tietoa ja keskustelua.

Työ näkyväksi viestinnällä

EPT-verkoston viestinnän perimmäinen tavoite on vähentää päihdeiden sosiaalista hyväksyttävyyttä sekä lisätä tietoa päihdehaitoista niin päättäjien kuin kansalaisten joukossa. Tällaisella toiminnalla on ehkäisevässä päihdetyössä pitkä historia. Verkostossa toimii järjestöjä, joiden juuret ulottuvat aina kansalaistoiminnan syntyyn Suomessa.

Asenteiden muutosta tavoitellaan nostamalla esiin pohdintaa herättäviä teemoja. Keskustelua käydään esimerkiksi haittojen aiheuttamista kustannuksista ja päihdeiden käytön vaikutuksista syrjäytymiseen. Tarkoituksena on perustella ja tehdä näkyväksi sääntelyn sekä ehkäisevän päihdetyön tarvetta.

Viestintä tukee myös ihmisten omaa pyrkimystä vähentää ja hallita päihdeiden käyttöä. Esimerkiksi monet Tipattoman tammikuun viettäjät ovat helpottuneita siitä, että alkoholista voi silloin kieltäytyä selityksittä. Kampanjan taustajärjestöt ovat puolestaan huomanneet, että päihdeistä on mutkattomampaa puhua tammikuussa kuin muina aikoina. Hyvin toteutettu viestintä normalisoi usein araksi katsottua aihetta. Onnistuminen edellyttää ihmisten oman harkintakyvyn kunnioittamista.

Julkisuuden ohella kampanjat tarjoavat työkaluja ja toiminnan sisältöjä ehkäisevän päihdetyön ammattilaisille sekä toimivat sateenvarjona järjestöjen aktiviteeteille. Vuosittain toteutetaan kaksi isoa viestintäkampanjaa: Tipaton tammikuu ja Ehkäisevän päihdetyön viikko. Ammattilaisia palvellaan myös ajankohtaisiin tarpeisiin vastaavalla koulutuksella.

Viestintä: keskeiset toimet vuonna 2013

- linjaukset Ehkäisevän päihdetyön verkoston viestinnän käytännöiksi
- sähköisen uutiskirjeen käynnistäminen kokoamaan päihdeaiheisia uutisia ja esittelemään järjestöjen työtä. Kymmenen kertaa ilmestyneen kirjeen jakelulistalla oli vuoden lopussa noin 650 henkilöä.
- Tutkittua-referaattipalvelun (www.a-kliinikka.fi/tietopuu/tutkittua) kehittäminen ja avaaminen A-klinikkasäätiön kumppanina. Palvelun tavoitteena on tarjota alan ammattilaisille ja muille kiinnostuneille

- tutkimustuloksia helposti luettavissa ja tiiviissä muodossa.
- Ehkäisevän päihdetyön materiaalitietokannan ylläpitoa jatkettiin ja palvelua kehitettiin
- aktiivinen yhteistyö median kanssa osana kampanjatyötä
- lokakuun lopulla järjestöjen työntekijöille tuotettu koulutus ”Järjestöjen vaikuttamisviestintä – ketä kiinnostaa?” Koulutukseen osallistui lähes 50 järjestöammattilaista.
- messutoiminta alan keskeisimmässä tapahtumissa

Järjestöjen yhteistyötä

Tipaton tammikuu keskittyi tällä kertaa säästämiseen: eurojen, maksan, ajan, kaloreiden, ihmissuhteiden ja miksei vaivankin. Tunnuslauseeksi valittiin ”Jos jätät viikonlopun mäyräkoiran ostamatta, säästät vuodessa rahat vaikka oikeaan mäyräkoiraan.” Perimmäinen tavoite oli saada kansalaiset arvioimaan ja vähentämään omaa alkoholinkäyttöään. TNS Gallupilla teetetyt kyselyn mukaan 22 % alkoholia käyttävistä suomalaisista osallistui tipattoman viettoon vuonna 2013. Kampanjaa koordinoi EHYT ry.

Selvin päin kesään! -kampanja (1.5.-30.6.) kannusti nuoria päihdeettömään juhlintaan ja kesänviettoon. Myös kasvatusvastuussa olevat aikuiset haastettiin toimimaan nuorten turvallisen ja päihdeettömän elämän ja puolesta. Järjestelyissä oli mukana 26 yhteistyökumppania. Kampanjaa koordinoi Raittiuden Ystävät ry.

Ehkäisevän päihdetyön viikolla (4.-10.11.) haluttiin vahvistaa ihmisten onnellisuutta. Samalla pohdittiin hyvän elämän tekijöitä sekä päihdeiden roolia arjessa. Kampanjan sloganina oli ”Onni on kemialla ja koostuu ihmisistä, älä pilaa yhtälöä päihdeillä. Ehkäisevän päihdetyön viikko onnea vahvistamassa”.

EHYT ry:n ja Suomen Punaisen Ristin koordinoimassa kampanjassa oli mukana 26 toimijaa. Kunnat ja muut paikalliset toimijat tuottivat valtakunnallisten viestintätunnusten alla satoja tempauksia ja tapahtumia. Onnen kaava

-facebook-sovelluksella lähetettiin virtuaalilahjoja vaikeassa elämäntilanteessa oleville läheisille sekä kiitokseksi hyvälle työkavereille. Kampanjalla haluttiin myös nostaa päihdetyön ammattilaisten arvostusta.

Anna lapselle raitis joulu -kampanja (17.-27.12.) muistutti aikuisia päihdeettömän ja turvallisen joulunvieton tärkeydestä lapsille. TV- ja radiotietoiskut sekä visuaalinen ilme uudistettiin yhteistyössä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa. Kampanjassa oli mukana 33 yhteistyökumppania. Kampanjaa koordinoi Raittiuden Ystävät ry.

SOSTE järjesti **Päihde- ja mielenterveyspäivät viimeisen kerran syksyllä 2013**. Teemana oli ”Yhdessä kulkien – pidetään kaikki mukana”. Ehkäisevän päihdetyön verkosto tuotti tapahtumaan kolme seminaaria sekä messuosaston. Vuodesta 2014 alkaen tapahtuman järjestämisvastuu siirtyi Ehkäisevän päihdetyön verkostolle ja EHYT ry:lle.

EPT-verkoston koulutustyötä tekevät järjestöt jättivät vuonna 2013 Raha-automaattiyhdistykselle hakemuksen kulttuurisensitiivinen ehkäisevän päihdetyön toimintamallin kehittämiseksi. Hanke sai rahoituksen ja työ ruotsin-, venäjän- ja somalinkielisten nuorten sekä heidän kasvattajiensa parissa käynnistyi vuonna 2014. Toteutuksesta vastasivat EHYT ry, Helsingin NMKY, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Suomen Vanhempainliitto, Raittiuden Ystävät ry, Music Against Drugs ry sekä Koulutus Elämään -säätiö.

TIPATON

JOS

jätät viikonlopun mäyräkoirat ostamatta
SÄÄSTÄT VUODESSA RAHAT
 vaikka oikeaan mäyräkoiraan.

Älä turhaan ota tavan vuoksi. Ota ennemmin tipaton tavaksi – se on selvää säästää.

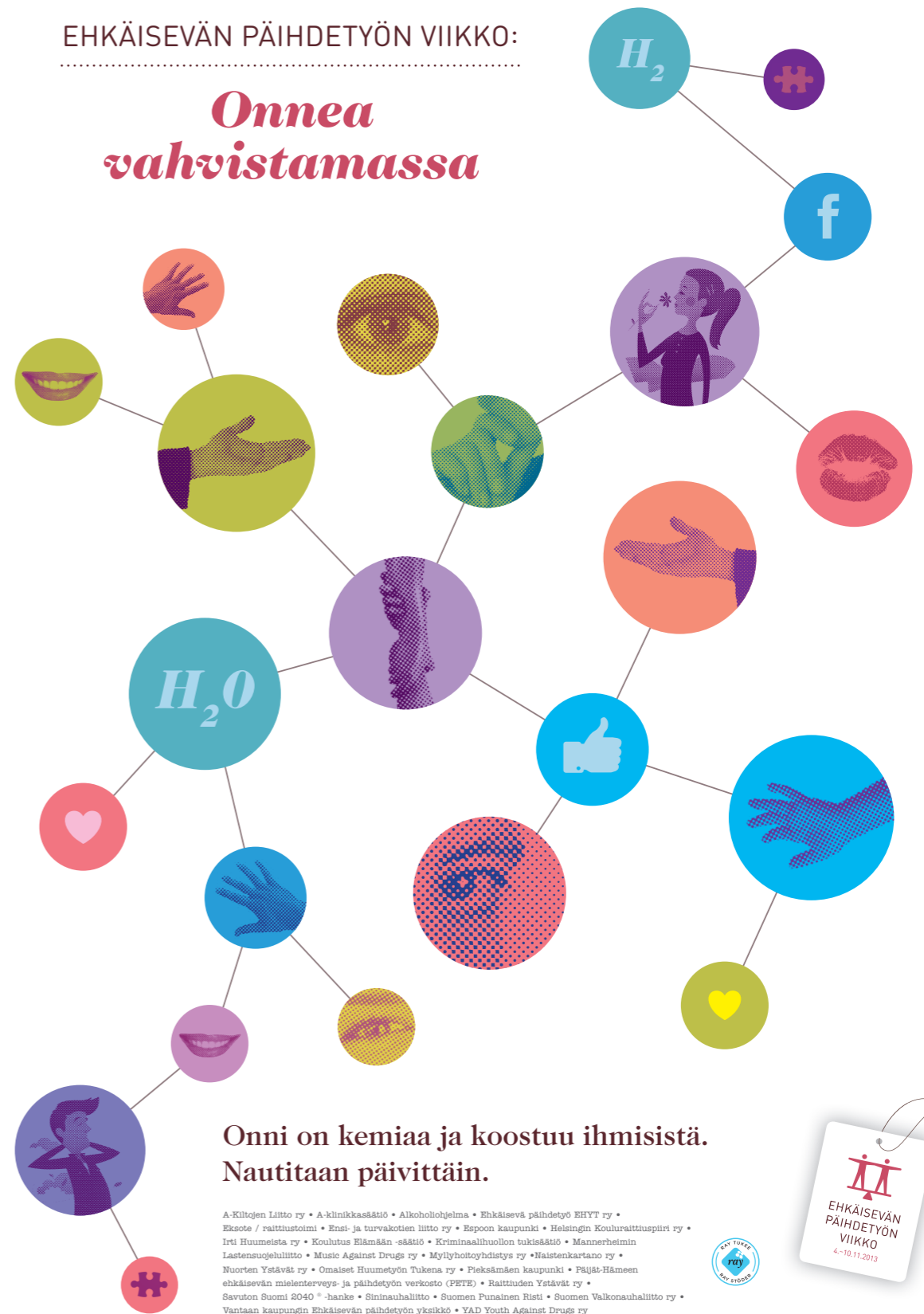
Mistä sinä haluaisit säästää?

www.tipatontammikuu.fi

EHKÄISEVÄN PÄIHDETYÖN VIIKKO:

Onnea vahvistamassa

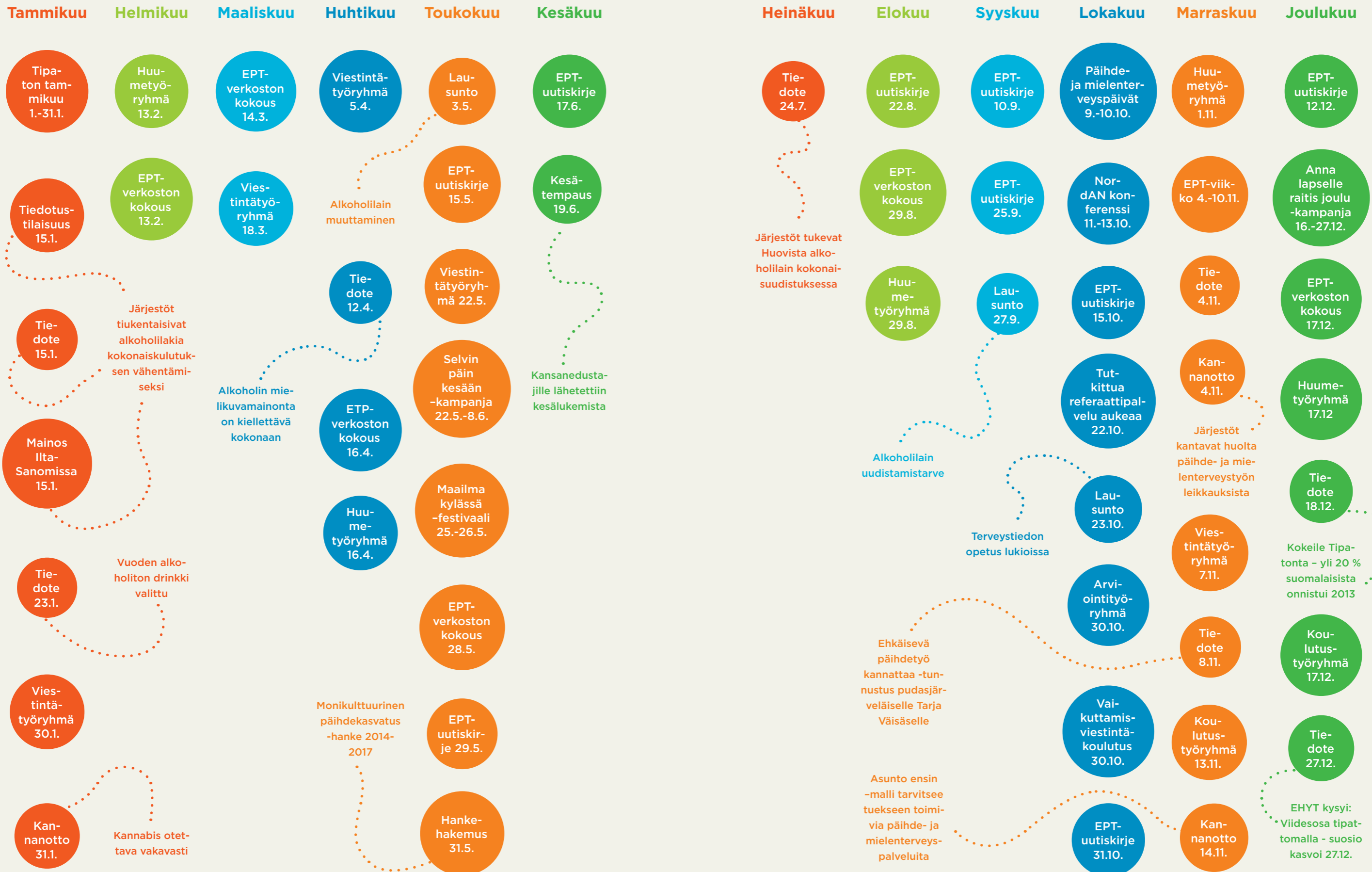
Onni on kemiaa ja koostuu ihmisistä.
 Nautitaan päivittäin.

A-Kiltojen Liitto ry • A-klinikkasäätiö • Alkoholihoelma • Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry • Eksote / raittustoimi • Ensi- ja turvakotien liitto ry • Espoon kaupunki • Helsingin Kouluraittiuspiiri ry • Irti Huumeista ry • Koulutus Elämään -säätiö • Kriminaalihuollon tukisäätiö • Mannerheimin Lastensuojeluliitto • Musio Against Drugs ry • Myllyhoitoyhdistys ry • Naistenkartano ry • Nuorten Ystävät ry • Omaiset Huumetyön Tukena ry • Pieksämäen kaupunki • Päijät-Hämeen ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön verkosto (PETE) • Raittiuden Ystävät ry • Savuton Suomi 2040 -hanke • Sininauhaliitto • Suomen Punainen Risti • Suomen Valkonauhaliitto ry • Vantaan kaupungin Ehkäisevän päihdetyön yksikkö • YAD Youth Against Drugs ry

VUODEN 2013 KRONOLOGIA

Ehkäisevän päihdetyön verkostossa tapahtui paljon vuonna 2013. Seuraava kuva kertoo tehdystä työstä aikajärjestyksessä.

Järjestöissä on ideoita

Järjestöt pyrkivät jatkuvasti etsimään ja kokeilemaan uusia toimintamuotoja kansalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi ja päihdehaittojen vähentämiseksi. Seuraavassa joitakin esimerkkejä kehitystyön tuloksista.

Naistenkartanon Bella Suomi -projektissa maailmaa tarkastellaan tyttöjen silmin. Projektissa koulutetaan koulukuraattoreina, nuorisotyöntekijöinä ja vastaavissa ammattiteissa toimivia naisia, jotka kohtaavat tyttöjä heidän arjen ympäröissään. Koulutusta annetaan alun perin Ruotsissa kehitettyä Bella-menettelyä käyttäen tyttöjen ryhmissä. Kantava ajatus on vahvistaa tyttöjen itsearvostusta ja lisätä heidän osallisuuttaan. Ryhmissä harjoitellaan muun muassa sosiaalisia taitoja kuten puolensa pitämistä ja opetellaan omien mielipiteiden ilmaisua ja niiden perustelua. Toimintaan voi osallistua kuka tahansa 14-17-vuotias tyttö. Tavoitteena on oppia taitoja, jotka sekä estävät ongelmien syntyä että auttavat käsittelemään niitä. Lisätiedot: www.naistenkartano.com/

Huumeita käyttävien nuorten vanhempien ja muiden läheisten elämän raskaus tai keveys seuraa usein käyttäjän tilanteen muutoksia. Irti Huumeista ry:n hankkeessa päätavoite on tukea omaisten jaksamista ja erillistymistä lastensa kokemuksista musiikki- ja kirjoittamisterapian avulla. Koko kevään jatkuneessa kokeilussa olivat mukana pitkäaikaisen vertaistukiryhmän jäsenet Keski-Suomessa ja ryhmän ohjaamisesta vastasivat musiikki- ja kirjoittamisterapeutit. Toiminnassa keskityttiin vanhempien omaan psyykeen ja heidän voimaannuttamiseensa. Hanke sai hyvän vastaanoton. Arvokkaana havaintona ja kokemuksena pidettiin erityisesti sitä, että oma elämä voi ja saa jatkoa, eikä se tarkoita huumeita käyttävän lapsen hylkäämistä. Lisätiedot: www.irtihuumeista.fi/

Nopean huumeitiedon rinki Nopsa on A-klinikkasäätiön viestinnän koordinoima moniammatillinen verkosto, jossa jaetaan ja arvioidaan tietoa ajankohtaisista huumeilmiöistä ja päihdehaittojen käytön riskeistä. Nopsa seuraa mediaa ja edistää huumeihteiden asiallista käsittelyä julkisuudessa, vahvistaa ammattilaisten verkostoitumista ja auttaa varautumaan yllättäviin tilanteisiin. Verkoston ja sen sähköpostitiedon kautta saa nopeasti tietoa niin alfa-PVP:n vaikutuksista kuin katujen heroiinitilanteesta.

Verkoston on liittynyt yli sata ammattilaisia ja viranomaista muun muassa päihdejärjestöistä, sosiaali- ja terveysministeriöstä, Tullista, Fimeasta, poliisista sekä Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksesta. Mukana on myös kokemusasiantuntijoita. Kattavin toimintamuoto ovat muistiot ja tiedotteet, joita tuotetaan ja jaetaan tarpeen mukaan. Nopsa järjestää säännöllisesti kokouksia, joissa keskustellaan matalalla kynnyksellä ajankohtaisista havainnoista ja tapahtumista. Lisätiedot: www.a-klinikka.fi/

FriFredag-bileet tarjoavat alkoholittomia mahdollisuutta sosiaaliseen yhdessäoloon ja juhlimiseen. Raittiuden ystävät ry:n Kännikapina-kampanjasta alkunsa saanut malli elvytettiin vuonna 2013 uudella tavalla organisoituna. Bileitä on järjestetty kertaluontoisesti muun muassa asukas- ja nuorisotiloissa. Englannissa, USA:ssa, Ruotsissa ja Venäjällä jotkut perinteisesti alkoholia tarjoilevat baarit tai klubit toimivat jo pysyvästi alkoholittomina illanviettopaikkoina. Kännikapinassa uskotaan, että ennemmin tai myöhemmin tällaisia vaihtoehtoja alkaa ilmestyä myös Suomeen. Biletäjien ikähaarukka on vaihdellut 18-vuotiaista aina seitsemänkymmppisiin, joten kysyntää mallille on olemassa. Lisätiedot: www.raittiudenystavat.fi/

Sovatek-säätiön pelitukihankkeessa on kehitetty menetelmiä ongelmapelaamisen tunnistamiseen ja pelaajien auttamiseen. Asian käsittelyä helpottavaa välinesalkkua on rakennettu tiiviissä yhteistyössä eri alojen ammattilaisten kanssa. Hankkeessa korostetaan, että auttaminen ei onnistu pääsemättä todelliseen keskusteluun. Mitään yksiselitteistä mittaria pelaamisen ongelmallisuuden ei myöskään ole. Siksi on tärkeää selvittää, onko ongelma pohjimmiltaan edes pelaamisessa, vai onko se vain oire muista vaikeuksista. Selvitästyö vaatii neutraalia asennetta, jossa kysyjä ei määrittele tai leimaa asioita.

Pelaajien läheisille ja peruspalvelujen käyttöönsä suunnatussa hankkeessa ei puhuta päihdehaittoista, mutta yhtymäkohta ehkäisevään päihdetyöhön on selvä: monilla pelaajilla ongelmat kasautuvat. Etenkin nuoret puhuvat pelaamisesta mielellään, joten asian ottaminen puheeksi voi toimia hyvänä avauksena laajemmalle muutokselle. Lisätiedot: www.sovatek.fi/

OttoMitta-mobiilisovellus on mukana kulkeva juomapäiväkirja oman alkoholikulutuksen seuramiseen. Sovellus ladataan kännykkään ja siihen

syötetään aluksi oma ikä, paino ja sukupuoli. Kun käyttäjä nauttii alkoholia, hän merkitsee OttoMittaan tiedot juomien määrästä, laadusta ja hinnasta. Ohjelma laskee näiden perusteella arvion veren alkoholipitoisuudesta ja alkoholin palamisajasta sekä kuluneen rahan määrän. Seuranta-ajat soveluksessa ovat viikko, kuukausi ja vuosi. OttoMitta auttaa riskien tunnistamisessa ja tukee näin terveyteen vaikuttavia elämäntapavalintoja. Hankkeen toteutti Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry. Lisätiedot: www.ehyt.fi/

Suomen Punaisen Ristin ilokaasua koskeva tiedotusisku sai alkunsa festivaaleilla työskennelleiden vapaaehtoisten toiveesta saada tietoa uudesta, monesta suunnasta esiin nousseesta aiheesta. Järjestön päihdetyössä konsultoitui nopeasti asiantuntijoita anestesialääkäreistä poliisiin ja näin koottu tietopaketti lähetettiin päihdetyössä toimiville vapaaehtoisille ja laitettiin jakeluun A-klinikkasäätiön Nopsa- ja SPR:n NOVI-verkostossa. Lisäksi tieto levisi vapaaehtoisten omien yhteyksien kautta muun muassa moniin ensihoidon toimipisteisiin.

Aihe herätti paljon kiinnostusta tiedotusvälineissä, joille pystyttiin vastaamaan kertyneen tiedon ja lisäselvitysten turvin. Kun TUKES puuttui ilokaasun markkinointiin, vapaaehtoiset kävivät testaamassa sääntöjen noudattamista myyntipisteissä. Kokeilu osoitti, että asiakkaiden ikää ei tarkistettu, vaan ostajan oma ilmoitus hyväksyttiin sellaisenaan. SPR jatkaa nopean tiedotusvalmiuden kehittelyä NOVI-verkoston kautta. Lisätiedot: www.spr.fi/

Verkoston jäsenet

A-Kiltojen Liitto ry: A-kiltatoiminta on paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti toteutettavaa yhteisiin arvoihin pohjaavaa, päihdehaittojen vähentämistä tukevaa toimintaa. A-killat ovat itsenäisiä, rekisteröityjä yhdistyksiä, jotka tarjoavat päihdetoimijalle vertaistukea ja päihdehaittojen vähentämistä. A-killat tarjoavat myös päihdetoimijien kokemusasiantuntemusta paikalliseen päihdealan yhteistyöhön. www.a-kiltojenliitto.fi/
A-klinikkasäätiö on 1955 perustettu järjestö ja palveluntuottaja. A-klinikkasäätiön hoito- ja kuntoutuspalvelut, ehkäisevä päihdetyö ja asiantuntijapalvelut vähentävät päihdehaittoja ja muita psykososiaalisia ongelmia. Samalla A-klinikkasäätiö

parantaa päihdeongelmaisten ja heidän läheistensä asemaa. www.a-klinikka.fi/

Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry toimii koko maassa ja koko väestön parissa terveiden elämäntapojen edistämiseksi. Työ ulottuu lapsista ja nuorista työ- ja eläkeikäisiin. Alkoholiin, tupakkaan ja huumeisiin liittyvän ehkäisevän työn ohella EHYT ry ehkäisee pelaamisesta syntyviä haittoja sekä edistää päihdehaittojen vähentämistä. EHYT ry:llä on 100 jäsenjärjestöä. EHYT ry koordinoi EPT-verkoston toimintaa. www.ehyt.fi/

Elämäni Sankari ry on vuonna 1998 perustettu ehkäisevän päihdetyön järjestö, jonka toiminta perustuu ihmisten aitoihin kohtaamisiin pääsääntöisesti kouluissa ja oppilaitoksissa. Toiminnan erityispiirteitä on liikunnan ja harrastusten korostaminen valistustyön ohella, joka samalla palvelee kokonaisvaltaisesti kansalaisten hyvinvointiin tähtäävää työtä. sankarit.net/

Ensi- ja turvakotien liitto ry on valtakunnallinen kansalais- ja lastensuojelujärjestö, joka auttaa vaikeissa ja turvattomissa oloissa eläviä lapsia ja perheitä sekä tekee perhevähäeräisiä ehkäiseviä työtä. 29 jäsenyhdistystä eri puolilla Suomea tarjoavat perheille tarvitsemiaan ammatillista apua ja vapaaehtoisten tukea. ensijaturvakotienliitto.fi/

Folkhälsan on vuonna 1921 perustettu yleishyödyllinen sosiaali- ja terveysalan järjestö. Se pyrkii työllään edistämään terveyden ja elämänlaadun arvostusta yhteiskunnassa. Organisaatioon kuuluu myös suuri ryhmä vapaaehtoistyöntekijöitä, jotka toimivat esimerkiksi varavaareina ja varamumoina kouluissa ja päiväkodeissa sekä ohjaajina erilaisissa ryhmissä. www.folkhalsan.fi/

Helsingin Kouluraittiyksiön ry on ehkäisevää päihde- ja perhetyötä tekevä järjestö, jonka erilaisten työmuotojen tarkoituksena on herättää keskustelua päihdehaittoista, lisätä lasten ja nuorten osallistumismahdollisuuksia, tukea vanhemmuutta, ehkäistä syrjäytymistä, vahvistaa yhteisöllisyyttä sekä edistää yhteisvastuuta. Toiminta on alkanut vuonna 1958. www.perhetreffit.fi/yhdistys/
Helsingin NMKY (Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys) on perustettu vuonna 1889. Se tunnetaan työstään nuorisotyön uranuurtajana. Nykyisin Helsingin NMKY tarjoaa monipuolisia harrastusmahdollisuuksia lapsille, nuorille ja aikuisille. Toiminta perustuu kolmioperiaatteelle, jossa on keskeistä ihmisen henkisen, hengellisen ja fyysisen elementin tasapainoinen kehittäminen. www.hnmky.fi/

Irti Huumeista ry toimii huumeiden käyttäjien ja heidän läheistensä tukena ja puolestapuhujana jo vuodesta 1984 lähtien. Se on valtakunnallinen ehkäisevää ja korjaavaa yksilö- ja perhekeskeistä päihdetyötä tekevä kansalais- ja vapaaehtoisjärjestö. www.irtihuumeista.fi/

Kalliolan Settlementti on vuonna 1919 perustettu yhdistys, joka tuottaa sosiaalialan palveluja, ylläpitää kansalaisopistotoimintaa ja järjestää kansalais- ja vapaaehtoisuustoimintaa. Kalliolan muodostavat kansalaisopisto, kansalais- ja vapaaehtoisuustoiminta, lastensuojelu- ja perhetyö, nuorisotyö, päihdekuntoutus, seniorityö sekä vammaistyö. www.kalliola.fi/

Kirkkopalvelut on monipuolinen kirkollinen palvelutalo, jonka perustehtävä on auttaa seurakuntia menestymään. Se tekee töitä sen eteen, että seurakunnat ja kansankirkko voivat kukoistaa nyt ja tulevaisuudessa. Kirkkopalvelut järjestää muun muassa Yhteisvastuukeräyksen, Kirkkopäivät ja Tiekirkko-toiminnan sekä tuottaa diakonisia hyvinvointi- ja sosiaalipalveluja. www.kirkkopalvelut.fi/

Koulutus elämään -säätiö rakentaa suomalaisille lapsille tasapainoisen arjen puitteita tarjoamalla säännöllistä tukea elämän suurimpaan muutosvaiheeseen. Tukemalla toimintaa on mukana huolehtimassa siitä, että lapsilla on entistä paremmat mahdollisuudet kasvaa ja kehittyä tasapainoisiksi, terveet elämäntavat ja positiivisen asenteen omaaviksi aikuisiksi. www.koulutuselamaan.fi/

KRAN rf on ruotsinkielinen yhdistys, joka toimii ruotsinkielisen väestön parissa toteuttaen ehkäisevää päihdetyötä sekä edistäen päihdehoitoa. Kranin toiminnan kulmakivenä ovat kristilliset arvot sekä ekumeeninen yhteistyö. www.kran.fi/

Kriminaalihuollon tukisäätiö on rangaistuksesta vapautuvien ja heidän läheistensä selviytymistä ja elämänhallintaa edistävä valtakunnallinen asiantuntija ja palveluntuottaja. Säätiön tarkoituksena on tukea kriminaalihuoltotyötä ja sen kehittämistä sekä vaikuttaa toimintaan, jolla vähennetään uusintarikollisuutta ja sen haittoja. www.krits.fi/

Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry on avoin ja valtakunnallinen kansalaisjärjestö. MLL:n päätehtävä on edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia. MLL:n paikallisyhdistykset tarjoavat kaikenikäisille mahdollisuuden osallistua toimintaan yhdessä lasten, nuorten ja lapsiperheiden kanssa. www.mll.fi/

Munuais- ja maksaliitto ry on kansalaisjärjestö, joka edistää munuais- ja maksasairauksien ennaltaehkäisyä. Liitto tukee sairastuneiden ja heidän läheistensä mahdollisuuksia hyvään elämään ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Liitto valvoo sairastuneiden etuja ja tekee vaikuttamistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Liitto palvelee antamalla tietoa, neuvontaa ja ohjausta. www.musili.fi/

Music Against Drugs ry on valtakunnallisesti lasten ja nuorten terveyttä, sosiaalista hyvinvointia ja osallisuutta edistävä ehkäisevän päihdetyön järjestö. MAD edistää nuorten osallisuutta ehkäisevässä päihdetyössä ja saattaa lapset sekä nuoret yhteen valtakunnallisten ja alueellisten järjestöjen laadukkaiden sisältöjen ja osallistumismahdollisuuksien kanssa. www.musicagainstdrugs.info/

Myllyhoitoyhdistys on ehkäisevän ja korjaavan päihdetyön asiantuntijajärjestö. Yhdistys tarjoaa toimivia ratkaisuja sekä päihdehaittojen ennaltaehkäisyyn että päihdeongelmien hoitoon. Yhdistyksen tarkoituksena on myllyhoidollisen työotteen edistäminen Suomessa. Toiminnan tavoitteena on riippuvuuksien ehkäiseminen ja riippuvuuteen sairastuneiden ja heidän läheistensä auttaminen. www.myllyhoito.fi/

Naistenkartano ry pyrkii vahvistamaan naisten arkipäivän elämänhallintaa, ehkäisemään naisten erilaisten varhaisvaiheen riippuvuuksien kehittymistä sekä tukemaan niistä irtaantumista. Naistenkartano järjestää NOVAT-vertaistukiryhmiä, luetosarjoja ja ylläpitää maksutonta ja luottamuksellista nettikartanoa. www.naistenkartano.com/

Nuorten Ystävät ry on sosiaali- ja terveysalan asiantuntija- ja vaikuttajajärjestö. Järjestön omistama liiketoimintakonserni tuottaa valtakunnallisia sosiaali- ja terveysalan erityispalveluja. Järjestö toimii lasten ja nuorten, mielenterveys- ja päihdekuntoutujien, vammaisten sekä heidän perheidensä hyväksi. www.nuortenystavat.fi/

Nykterhetsförbundet Hälsa och Trafik on ruotsinkielinen toimija, joka toimii raittius- ja liikenneturvajärjestöjen kattojärjestönä. Järjestön työ keskittyy kolmeen osa-alueeseen: ehkäisevään päihdetyöhön, liikenneturvallisuus- ja liikenneraittuustyöhön sekä päihdepoliittiseen työhön valtakunnallisesti ja paikallisesti. www.nykter.fi/

Omaisat Huumetyön Tukena ry on vuonna 2000 perustettu päihdealan järjestö. Se kehittää päihdeitä käyttäville ja kuntoutuville asiakkaille suunnattuja

avohoidollisia päihdepalveluja sekä tarjoaa tukea ja apua päihdeitä käyttäville, kuntoutuville ja heidän läheisilleen. Järjestön perustehtävä on päihdeitä käyttävien, päihdekuntoutujien ja heidän läheistensä kanssa tehtävä asiakastyö. www.omaistet.net/
Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskus pohjautuu aikaisemmalta kokemukselta ja maakunnalliselle yhteistyölle, jonka juridisena ytimenä on Pohjois-Karjalan kansanterveys ry. Kansanterveyden keskus kehittää, koordinoi ja tekee maakunnallista terveyden edistämistyötä toimien kansallisena ja kansainvälisenä mallina. www.kansanterveys.info/
Preventiimi on valtakunnallinen nuorisolan ehkäisevän päihdetyön osaamiskeskus, joka tarjoaa laadukasta ja monipuolista tietoa ehkäisevästä päihdetyöstä nuorten parissa toimiville ammattilaisille. Preventiimi koordinoi ja kehittää nuorisolan ehkäisevää päihdetyötä verkostoyhteistyön, ammattilisten täydennyskoulutusten ja tukimateriaalien avulla. www.preventiimi.fi/
Raittiuden Ystävät ry tekee nykyaikaista raittiustyötä korostaen yksilöiden ja perheiden sekä yhteisöiden ja yhteiskunnan vastuullisuutta päihdeasioissa. Järjestö opastaa terveisiin elämäntapoihin erityisesti kampanjoilla, tapahtumilla ja tempauksilla. www.raittiudenystavat.fi/

Sininauhaliitto on kristillisten päihdejärjestöjen keskusliitto, jonka toiminta-ajatuksena on palvella jäsenyhteisöjä ja kristillisiä seurakuntia ehkäisevässä päihdetyössä, päihdehaittojen ja syrjäytymisen vähentämisessä, riippuvuuksista toipumisesta ja elämän eheytyämisessä. www.sininauhaliitto.fi/

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallinen kattojärjestö, joka kokoaa yhteen yli 190 sosiaali- ja terveysalan järjestöä sekä useita kymmeniä muita yhteistyöjäsentahoja. SOSTE on rohkea vaikuttaja ja asiantuntija, jonka tavoitteena on paremmin voivat ihmiset. www.soste.fi/

Sovatek-säätiön tarkoituksena on syrjäytymisen ehkäiseminen, yhteiskunnallisesti heikommassa asemassa olevien auttaminen ja tukeminen sekä heidän tilanteensa parantaminen. Säätiö pyrkii ehkäisemään ja vähentämään päihde- ja muita riippuvuusongelmia, edistämään työtoimintaa vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistämiseksi, kuntouttamiseksi ja kouluttamiseksi. www.sovatek.fi/

Stop Huumeille ry on vuonna 2000 perustettu päihdekuntoutujien vertaistukeen keskittynyt yhdistys. Toiminta aloitettiin Helsingissä päihdeettömillä

tapahtumilla, osallistuvaan draamaan perustuvilla infoilla ja harrastetoiminnalla. Myöhemmin aloitettiin myös päiväkeskustoiminta, jossa on tarjolla vertaistukea. www.stophuumeille.fi/

Suomen ASH ry on vuonna 1989 perustettu kansanterveysjärjestö ja yhteistyöverkosto. Sen ensisijaisena tarkoituksena on edistää tupakkatuotteiden ja niiden kaltaisten tuotteiden käytön loppumista. Tavoitteena on tupakaton Suomi vuoteen 2030 mennessä. Pyrkimyksenä on myös edistää päihdeettömyyttä ja siten parantaa terveyttä ja hyvinvointia. www.suomenash.fi/

Suomen Punaisen Ristin päihdetyö tarjoaa koulutusta ja menetelmiä ehkäisevän sekä ohjaavan ja tukevan päihdetyön tekemiseen inhimillisin arvoin. Toimintaa toteuttavat n. 800 koulutettua vapaaehtoista talvisin ehkäisevän työn kentällä ja kesäisin festareilla kohtaavana työnä. www.punainenristi.fi/paihdeetyo

Suomen Valkonauhaliitto ry on vuonna 1905 perustettu ehkäisevää päihdetyötä tekevä naisjärjestö. Järjestön arvot perustuvat kristilliseen arvopohjaan. Työn tavoitteena on vahvistaa yhteiskunnallista tasa-arvoa, tukea ihmisiä erilaisissa ongelmatilanteissa ja kutsua toimintaan päihdeettömyyden puolesta. Toiminnan kohderyhmänä on koko väestö, sekä naiset että miehet. www.suomenvalkonauhaliitto.fi/

Suomen Vanhempainliitto ry vahvistaa kodin ja koulun yhteistyötä, edistää lasten ja nuorten hyvinvointia ja tarjoaa vertaistukea kotien kasvatustyölle. Toimivalla yhteistyöllä koti ja koulu voivat yhdessä vaikuttaa lasten ja nuorten motivaatioon, oppimistuloksiin ja kouluviihtyvyyteen. www.vanhempainliitto.fi/

Syöpäjärjestöt on Suomen suurimpia kansanterveysjärjestöjä. Se tukee sekä kuntouttaa syöpää sairastavia ja heidän läheisiään, tiedottaa syövän ehkäisyyn liittyvistä, terveyttä edistävästä asioista, pitää yllä rekisteriä syöpätaudeista ja joukkotarkastuksista ja myöntää varoja syöpätautien tieteelliseen tutkimukseen. www.cancer.fi/

YAD Youth Against Drugs ry on nuorten vapaaehtoisuustoimintaan perustuva järjestö, jonka tavoitteena on ehkäistä huumausaineiden käyttöä sekä vähentää niistä ja muista päihdeistä aiheutuvia haittoja. YAD tarjoaa tukea päihdeettömyyden elämään, päihdeettömyyden toimintaa ja tietoa huumausaineihteestä sekä haastaa miettimään omia valintoja ja arvoja. www.yad.fi/

KOHTAAMISIA ARJESSA

Järjestöjen monipuolisessa ja laaja-alaisessa toiminnassa kansalaisia kohdataan esimerkiksi erityisissä päivä- tai toimintakeskuksissa ja asiakas- ja ryhmätapaamisissa sekä ihmisten arkisissa toimintaympäristöissä kuten kouluissa, työpaikoilla, harrastuksissa ja myös verkossa. Vuoden 2013 yhteistoiminnan esittelyssä keskitytään kuvaamaan näiden kohtaamisten määrää.

Seuraavien infograafien tiedot on kerätty EPT-verkoston jäseniltä sekä yhteisellä internetskyselyllä että puhelimitse. Vastauksia saatiin 24 järjestöltä. Osa annetuista luvuista perustuu tilastoihin, osa taas on arvioita. Vaikka kyselyn tulos ei anna täysin kattavaa kuvaa toiminnan laajuudesta, luvut puhuvat puolestaan jo viitteellisinä.

Suurin osa verkoston jäsenistä työskentelee ehkäisevän päihdetyön parissa ja toiseksi yleisin toiminta-alue on korjaava työ. Osa jäsenorganisaatioista keskittyy päätoiminnassaan muihin kuin päihdekysymyksiin, esimerkiksi kriminaalihooltoon tai monialaiseen lapsi- ja perhetyöhön. Päihdekysymysten parissa työskennellään eri tavoin ja erilaisin painotuksin, mutta verkoston tavoitteet yhdistävät kaikkia toimijoita

Vuonna 2013 järjeistöillä oli:

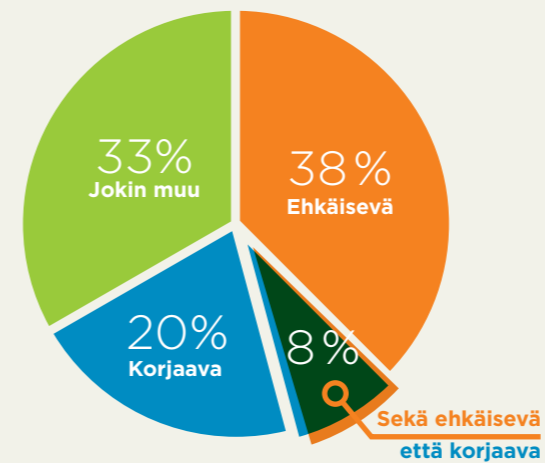
yli **2400000**
VERKKOVIERAILUA

lähes **1190000**
KOHTAAMISTA KASVOKKAIN
NUORTEN KANSSA

yli **19000**
PALKATTUA TYÖNTEKIJÄÄ

yli **289000**
AKTIIVISTA VAPAAEHTOISTA

Järjestöjen ensisijaiset toiminta-alueet

yli **1250000**
VERKKOKESKUSTELUA

yli **144800**
TEKSTIVIESTIPALVELUIDEN
KAUTTA KOHDATTUA

yli **35800**
NEUVONTAPUHELIMEEN
VASTATTUA PUHELUA

yli **103000**
TUKI- JA LÄHEISRYHMISSÄ KOHDATTUJA
PÄIHDEONGELMAISTEN LÄHEISIÄ

Järjestöjen keskeiset kohderyhmät

